

ZABORSKIE
TOWARZYSTWO
NAUKOWE

ZADŁUŻENIA

Wstęp

Szanowni Państwo,

niniejszy poradnik porusza najistotniejsze kwestie dotyczące zadłużeń, które pojawiają się w toku świadczenia poradnictwa obywatelskiego i nieodpłatnej pomocy prawnej.

Poradnik niniejszy powstał, aby zachęcić Państwa do zapoznania się z tematyką zadłużeń – tematem z którym może mieć do czynienia ponad połowa Polaków. Tyle bowiem osób ma zaciągniętą obecnie pożyczkę, płaci alimenty. Biorąc pod uwagę podatki, może okazać się, że do czynienia z zadłużeniem może mieć w praktyce każdy dorosły obywatel. Na skutek wielu czynników, często niezależnych od nas możemy znaleźć się w sytuacji, gdy wiedza z zakresu zadłużeń będzie nam potrzebna. Mamy nadzieję, że niniejsza tematyka poradnika zaspokoi potrzeby osób korzystających z naszej pomocy oraz każdego, kto boryka się z zadłużeniem. W przypadku pytań oraz chęci skorzystania z pomocy prawnej zachęcamy do korzystania z usług Punktów Nieodpłatnej Pomocy Prawnej oraz Punktów Poradnictwa Obywatelskiego prowadzonych przez nasze Stowarzyszenie.

Zadłużenia mieszkaniowe

Zgodnie z art. 688k.c. Każda osoba pełnoletnia zamieszkująca w lokalu mieszkalnym jest odpowiedzialna za opłacanie czynszu i innych należnych opłat. Bez znaczenia jest fakt, że umowę najmu podpisał jedynie najemca. Życie pisze różne scenariusze i niestety czasem mieszkańcy z powodu trudności finansowych nie mają możliwości terminowego regulowania zobowiązań za wynajmowane mieszkanie.

W przypadku powstania zadłużenia mieszkaniowego wynajmujący może chcieć wypowiedzieć zawartą z nami umowę bez zachowania terminów wypowiedzenia. W takim przypadku należy wiedzieć, że jest to dopuszczalny, gdy dopuszczamy się zwłoki z zapłatą czynszu co najmniej za dwa pełne okresy płatności, a uprzedził nas na piśmie o woli wypowiedzenia umowy, udzielając nam dodatkowego terminu miesięcznego do zapłaty zaległego czynszu. Takie pismo stanowi wezwanie do zapłaty i powinno wskazywać dokładną kwotę zaległości oraz termin, w jakim należności powinny zostać uregulowane. Często również jest w nim informacja o ewentualnym skierowaniu sprawy na drogę postępowania sądowego.

Dłużnik w przypadku otrzymania wezwania do zapłaty ma możliwość skontaktowania się z wierzycielem w celu rozłożenia należności na raty, czy odroczenia płatności. Takie rozwiązanie jest uzależnione od wyrażenia zgody przez wierzyciela. Brak takiej zgody oraz niewywiązanie się z zobowiązania zapłaty zaległości, może skutkować skierowaniem do sądu pozwu o zapłatę. Złożenie pozwu do sądu

Wierzyciel po wezwaniu nas i upłynięciu terminów do zapłaty może skierować do sądu pozew o zapłatę. Do sądu składane są egzemplarze pozwu wraz z załącznikami, które po spełnieniu warunków formalnych, przesyłane są do każdego z pozwanych. Sąd następnie doręcza pozew pozwanym i zobowiązuje ich do ustosunkowania się w terminie dwóch tygodni i złożenia odpowiedzi na pozew. Niezłożenie takiej odpowiedzi skutkować może domniemaniem uznania powództwa przez pozwanych i wydaniem wyroku zaocznego. Pozwany w odpowiedzi na pozew ma możliwość ustosunkowania się do twierdzeń powoda, podniesienia zarzutów i powoływania dowodów (przedłożenia dokumentów oraz przeprowadzenia dowodu z przesłuchania świadków). Sąd może również wydać nakaz zapłaty, uwzględniającego roszczenie wierzyciela. Wówczas sąd przesyła do pozwanego odpis pozwu wraz z odpisem nakazu zapłaty z pouczeniem o możliwości złożenia w terminie dwutygodniowym sprzeciwu od nakazu zapłaty. Niezłożenie w terminie sprzeciwu, skutkuje uprawomocnieniem się nakazu zapłaty i utratą możliwości kwestionowania długu. Egzekucja komornicza Po uprawomocnieniu się orzeczenia (wyroku lub nakazu zapłaty) w sprawie o zapłatę, wierzyciel złoży do sądu wnioski o nadanie klauzuli wykonalności. Jest to niezbędne do wszczęcia postępowania egzekucyjnego. Postępowanie egzekucyjne może być prowadzone jedynie przez komornika

sądowego. Komornik wszczyna postępowanie egzekucyjne, zawiadamiając o tym dłużnika, wskazując wysokość zaległości oraz naliczone opłaty.

Komornik może prowadzić egzekucję m.in. wynagrodzenia (zasadniczo koniecznym jest pozostawienie dłużnikowi co najmniej kwoty minimalnego wynagrodzenia), rachunków bankowych, ruchomości takich jak: pojazdy, sprzęty elektroniczne, biżuteria. Może zlicytować również nieruchomości, czy zająć udziały i akcje w spółkach kapitałowych, czy zwrot podatku w US. W trakcie postępowania naliczane są koszty komornicze – w sprawie o egzekucję świadczeń pieniężnych komornik ściąga od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 10% wartości wyegzekwowanego świadczenia. Komornik może również przyznać wierzycielowi koszty zastępstwa procesowego na rzecz wierzyciela, jeśli w tym postępowaniu jest on reprezentowany przez adwokata lub radcę prawnego. Takie koszty wynoszą $\frac{1}{4}$ kosztów przyznanych przez sąd wydający orzeczenie w sprawie o zapłatę.

Zadłużenia alimentacyjne

Renta alimentacyjna najczęściej powstaje w sytuacjach określonych w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym, na podstawie wydanego orzeczenia sądowego. Jeśli jesteśmy zobowiązani na podstawie np. wyroku alimentacyjnego lub też postanowienia o zabezpieczeniu alimentów, powinniśmy regularnie przekazywać określone kwoty na rzecz uprawnionego do alimentów. Czasem jednak nie będziemy w stanie regularnie wywiązywać się z zobowiązania alimentacyjnego. W takim przypadku powinniśmy starać się porozumieć z uprawnionym (lub z przedstawicielem lub opiekunem uprawnionego), od którego zależy, czy postępowanie zakończy się polubownie, czy też sprawa zostanie rozstrzygnięta przez sąd. Wydany w sprawie wyrok opatrzony jest z urzędu klauzulą wykonalności, który to tytuł stanowi podstawę do wszczęcia postępowania egzekucyjnego.

Niezależnie od tego pamiętajmy, że jeżeli nie stać nas na płacenie alimentów w wysokości określonej w orzeczeniu czy ugodzie, mamy prawo złożyć pozew o obniżenie alimentów (np. w sytuacji, gdy zmniejszyły się nasze możliwości finansowe). Mamy również prawo domagania się uchylecia obowiązku alimentacyjnego (np. rodzice mogą uchylić się od alimentów na rzecz dorosłego dziecka, gdy wiąże się to z nadmiernym uszczerbkiem dla niego lub jego rodziny) Egzekucja świadczeń alimentacyjnych

Egzekucja alimentów może być prowadzona jedynie przez komornika sądowego, na wniosek złożony przez wierzyciela. Zgodnie z art.1086 kodeksu postępowania cywilnego, obowiązkiem komornika jest przeprowadzenie dochodzenia w celu ustalenia majątku dłużnika – ustalenia jego zarobków i stanu majątkowego. Komornik ma możliwość skorzystania z pomocy policji, może on dokonać zapytań do konkretnych instytucji (Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, urzędu skarbowego, Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców i innych instytucji). Dopuszczalne jest potrącenie w wysokości 60% wynagrodzenia za pracę, a kwota wolna (tj. kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę) nie znajduje w tym przypadku zastosowania. W przypadku stwierdzenia przez komornika bezskuteczności egzekucji, małoletni uprawniony do alimentów ma możliwość ubiegania się o uzyskanie alimentów z Funduszu Alimentacyjnego. Koniecznym jest przedłożenie zaświadczenia o bezskuteczności egzekucji. Fundusz wypłaca alimenty w wysokości maksymalnie 500 zł miesięcznie. Nie każdy jednak uzyska alimenty z funduszu. Jeśli przekroczymy

kryterium dochodowe wynoszące 900 zł netto na osobę w rodzinie, nie jesteśmy uprawnieni do pobierania alimentów z funduszu.

Jeśli egzekucja alimentów okaże się bezskuteczna, gdyż dłużnik alimentacyjny wyjechał za granicę, tam mieszka i pracuje, możliwe jest jego ściganie również tam. Przepisy unijne pozwalają uprawnionym do alimentów na dochodzenie alimentów w krajach członkowskich Unii Europejskiej. Procedura nie jest skomplikowana. Nie musimy znać nawet adresu zamieszkania dłużnika. Wystarczy, że uprawdopodobnimy miejsce pobytu dłużnika w jednym z krajów UE. W celu wszczęcia procedury egzekucji alimentów zza granicy należy złożyć do Sądu Okręgowego wniosek o wykonanie orzeczenia w sprawie zobowiązań alimentacyjnych. Sankcje za uchylenie się od obowiązku alimentacyjnego

W przypadku, gdy dłużnik nie wykonuje nałożonego obowiązku alimentacyjnego, mogą zostać nałożone na niego określone sankcje. Jeżeli dłużnik alimentacyjny uchyli się od zapłaty alimentów można złożyć do starosty wniosek o odebranie mu prawa jazdy. Organ właściwy kieruje wniosek do odpowiedniego starosty o zatrzymanie prawa jazdy, dołączając odpis tej decyzji oraz składa wniosek o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 kodeksu karnego. Zgodnie z tym przepisem, kto uchyli się od wykonania obowiązku alimentacyjnego określonego co do wysokości orzeczeniem sądowym, ugodą zawartą przed sądem albo innym organem albo inną umową, jeżeli łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych albo jeżeli opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosi co najmniej 3 miesiące, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Uchylenie decyzji o zatrzymaniu prawa jazdy następuje na wniosek skierowany do starosty, w przypadki, kiedy dłużnik przez okres ostatnich 6 miesięcy wywiązał się w każdym miesiącu z zobowiązań alimentacyjnych w kwocie nie niższej niż 50% kwoty bieżąco ustalonych alimentów.

Zadłużenia z tytułu kredytów i pożyczek

Jak wynika z analizy danych, pochodzących z rejestrów długów, średnie zadłużenie Polaków wynosi od ponad 6,7 tys. zł do przeszło 28,5 tys. zł. Najwyższy średni dług przypada na osoby w wieku 45-55 lat, a najniższy – na 18-25 lat. Polacy zaciągają coraz więcej kredytów i pożyczek. Z różnych jednak powodów wśród zobowiązanych pojawiają się trudności ze spłatą długów. Najczęstszymi powodami zaciągania pożyczek są: bieżące potrzeby rodziny, chęć przeprowadzenia remontu, poprawy komfortu życia. W przypadku, gdy zaciągnęliśmy zobowiązanie i mamy problemy z terminową spłatą rat, wierzyciel w pierwszej kolejności wyśle do nas wezwanie do zapłaty, wskazując aktualną wysokość zadłużenia i termin do zapłaty. Pożyczkobiorca ma możliwość porozumienia się z wierzycielem w celu zmodyfikowania warunków umowy pożyczki, m.in. wydłużenia okresu spłacania kredytu czy zmniejszenia wysokości raty. Wierzyciel jednak nie ma obowiązku wyrażania zgody na jakąkolwiek modyfikację umowy.

Przejęcie długu -Przejęcie długu jest potocznym określeniem umowy cesji wierzytelności.

Cesja wierzytelności jest umową cywilnoprawną zawieraną pomiędzy pożyczkodawcą a osobą trzecią. Skutkiem tej umowy jest zmiana wierzyciela, czyli podmiotu, który jest uprawniony do egzekwowania zadłużenia. Umowa zwykle zawierana jest w formie pisemnej. Zasadą jest, że do cesji nie jest wymagana wcześniejsza

zgoda dłużnika. Jednak strony umowy powinny o zawarciu umowy cesji wierzytelności zawiadomić dłużnika. Do momentu jego powiadomienia, dłużnik może spełniać swoje świadczenie na rzecz pierwotnego wierzyciela. Dłużnik może składać skargi na firmy windykacyjne do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumenta, Komisji Nadzoru Finansowego oraz Rzecznika Praw Konsumenta. Sankcje za niespłacanie kredytów i pożyczek Podstawową sankcją za niewywiązywanie się ze swoich zobowiązań w terminie jest umieszczenie dłużnika w rejestrze dłużników. Biuro Informacji Kredytowej prowadzi rejestr dotyczący terminowości spłaty pożyczek i kredytów. Podmiot ten udostępnia informacje na temat wiarygodności kredytowej podmiotom oferującym pożyczki i kredyty. W Polsce funkcjonuje kilka Biur Informacji Gospodarczej, które zbierają i udostępniają informacje dotyczące terminowego opłacania rachunków i spłacania pożyczek przez osoby i firmy. Do Biura Informacji Kredytowej dane przekazywane są przez: banki, SKOK-i, firmy pożyczkowe oraz bankowe firmy leasingowe. Natomiast do biur informacji gospodarczej dane mogą trafiać z instytucji związanych m.in. z: dostawą energii, telekomunikacją, udostępnianiem telewizji kablowej. Będąc na liście dłużników możemy liczyć się z faktem, że będziemy mieć problemy z zaciągnięciem nowych zobowiązań finansowych, w tym z wzięciem sprzętu na raty, podpisaniem umowy z operatorem telefonicznym, czy zaciągnięciem nowej pożyczki. Nakaz zapłaty W przypadku gdy uchybiliśmy terminowi zapłaty i dopuściliśmy do powstania zaległości, wierzyciel może skierować sprawę na drogę postępowania sądowego. Sąd uwzględniając powództwo, może wydać wyrok lub nakaz zapłaty. Dłużnik może w postępowaniu przed sądem powoływać dowody z dokumentów lub z przesłuchania świadków. Każda ze stron ma również możliwość odwołania się od niekorzystnego dla niej wyroku lub nakazu zapłaty. Trzeba to jednak zrobić w wyznaczonym terminie. Jeśli dłużnik nie odwoła się od orzeczenia, wtedy orzeczenie uprawomocni się, a po nadaniu mu klauzuli wykonalności, stanie się ono tytułem wykonawczym, na podstawie którego wierzyciel może wszcząć postępowanie egzekucyjne. W przypadku wydania nakazu zapłaty mamy możliwość złożenia sprzeciwu (w postępowaniu upominawczym) lub zarzutów (w postępowaniu nakazowym). W przypadku wydania wyroku mamy prawo złożyć apelację. Postępowanie komornicze Postępowanie komornicze wszczyna wierzyciel, który przesyła komornikowi sądowemu wniosek egzekucyjny wraz z załączonym do niego tytułem wykonawczym. Komornik sądowy działa zatem na zlecenie wierzyciela i jest zobowiązany prowadzić postępowanie egzekucyjne, zgodnie z treścią orzeczenia. Komornik ma obowiązek zawiadomić nas o wszczęciu postępowania oraz ma obowiązek poinformowania nas o wysokości zaległości. Komornik może zająć środki zgromadzone na rachunku bankowym dłużnika, może także prowadzić egzekucję z ruchomości (np. z pojazdów, sprzętu elektronicznego, wyposażenia) jak i nieruchomości. Komornik ma dostęp do bazy CEPIK oraz systemu OGNIVO. Będzie zatem wiedział o posiadanych przez nas pojazdach oraz rachunkach bankowych z których korzystamy. W sytuacji, gdy mimo zajęć komornik sądowy nie będzie w stanie wyegzekwować wierzytelności, wyda postanowienie o umorzeniu postępowania z powodu jej bezskuteczności. Skutkiem umorzenia postępowania egzekucyjnego jest wstrzymanie dalszych czynności komorniczych oraz uchylenie dotychczas dokonanych czynności egzekucyjnych np. zwolnienie zajętych ruchomości lub nieruchomości.

Należy pamiętać, że umorzenie egzekucji nie jest równoznaczne z umorzeniem długu.

Oznacza ono jedynie zamknięcie postępowania przez komornika. Wierzyciel będzie mógł zatem wciąż domagać się spłaty zobowiązania, a także ponownie zwrócić się o pomoc do komornika. ~~Odpowiedzialność poręczycieli~~ Poręczenie polega na zobowiązaniu się poręczyciela względem wierzyciela do wykonania zobowiązania na wypadek, gdyby dłużnik zobowiązania nie wykonał. Poręcznie stanowi jeden ze sposobów zabezpieczenia wykonania umowy. Dzięki zawarciu umowy poręczenia, wierzyciel zyskuje nowego potencjalnego dłużnika, który będzie odpowiadał za zadłużenie innej osoby. Wysokość zobowiązania poręczyciela jest zależna od wysokości długu należącego do dłużnika głównego. Zgodnie z art. 881 k.c., jeżeli przy udzielaniu poręczenia nie zastrzeżono inaczej, poręczyciel jest odpowiedzialny jak współdłużnik solidarny. Oznacza to, że wierzyciel będzie mógł wybrać sobie od kogo będzie egzekwować świadczenie. Może żądać całości lub części świadczenia od dłużnika głównego i poręczyciela łącznie lub od każdego z nich z osobna. W sytuacji, gdy dłużnik główny nie wywiązuje się ze swojego zobowiązania i nie jest możliwa spłata przez niego zadłużenia, wierzyciel ma prawo domagać się od poręczyciela spłaty całej należności. Poręczyciel natomiast ma możliwość porozumienia się z wierzycielem w sprawie rozłożenia należności na raty lub zmiany terminu płatności. Wierzyciel nie musi jednak wyrażać zgody na jakąkolwiek zmianę treści zobowiązania i w przypadku braku jego spełnienia, może złożyć do sądu pozew przeciwko poręczycielowi o spłatę.

Zadłużenia wobec Urzędu Skarbowego

Kwestionowanie zasadności lub wysokości długu

Organy podatkowe zobowiązane są przepisami prawa do egzekwowania nieuiszczonych podatków i innych danin publicznych. Muszą robić to w sposób ściśle określony i mają prawo do stosowania środków przymusu. W przypadku pojawienia się zaległości, organy podatkowe w pierwszej kolejności wysyłają upomnienie, zawierające wezwanie do wykonania obowiązku z zagrożeniem skierowania sprawy na drogę postępowania egzekucyjnego. W upomnieniu skarbowka wskazuje kto jest wierzycielem, kto jest podatnikiem oraz podaje wysokość i tytuł zaległości. Upomnienie zawiera ponadto pouczenie. Koszty upomnienia obciążają dłużnika. Ponadto upomnienie takie musi w swojej treści uprzedzić o wszczęciu postępowania egzekucyjnego, w razie nieuiszczenia należności w terminie siedmiu dni.

Jeśli upłynie termin wskazany w upomnieniu termin do zapłaty, zaś zadłużenie nadal będzie istnieć, zostanie wydany tytuł wykonawczy. Dłużnik może wnieść do wierzyciela, za pośrednictwem organu egzekucyjnego zarzut. W sprawie egzekucji administracyjnej można wnieść nie później niż:

- 1) w terminie 30 dni od dnia wyegzekwowania w całości obowiązku, kosztów upomnienia i kosztów egzekucyjnych;
- 2) do dnia zapłaty w całości należności pieniężnej, odsetek z tytułu niezapłacenia jej w terminie, kosztów upomnienia i kosztów egzekucyjnych;
- 3) w terminie 7 dni od dnia doręczenia zobowiązanemu postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego w całości albo w części.

Skutki wniesienia zarzutu zależą od momentu wniesienia zarzutu. W przypadku wniesienia przez zobowiązanego zarzutu nie później niż w terminie 7 dni od dnia doręczenia tytułu wykonawczego, postępowanie egzekucyjne ulega zawieszeniu w całości albo w części z dniem doręczenia zarzutu organowi egzekucyjnemu (art. 35 § 1 ustawy). Natomiast wniesienie zarzutu po terminie 7 dni od dnia doręczenia odpisu lub wydruku tytułu wykonawczego nie zawiesza postępowania egzekucyjnego.

Podstawą zarzutu mogą być tylko ściśle określone podstawy, tj.:

- nieistnienie obowiązku (np. zapłata, umorzenie, przedawnienie itd.)
- brak uprzedniego doręczenia zobowiązanemu upomnienia
- błąd co do osoby zobowiązanego
- odroczenie terminu zapłaty
- rozłożenie na raty albo brak wymagalności zobowiązania z innego powodu
- niewłaściwe określenie egzekwowanego zobowiązania
- wygaśnięcie obowiązku w całości albo w części

Osoba mająca zaległości podatkowe ma również prawo do złożenia wniosku o ich rozłożenie na raty, odroczenie terminu płatności podatku lub zaległości podatkowej, a także o całkowite umorzenie całości lub części zaległości podatkowej lub odsetek za zwłokę. Fiskus ma prawo zastosować takie rozwiązania wobec podatników, w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem podatnika lub interesem publicznym. Wniosek taki należy zatem odpowiednio uzasadnić. Do wniosku można również dołączyć dokumentację potwierdzającą uzasadnienie, może to być np. historia choroby lub wypis ze szpitala. Organ podatkowy nie ma obowiązku uwzględnienia wniosku, natomiast w przypadku jego oddalenia, powinien podać na piśmie motywy swojego rozstrzygnięcia. Od decyzji przysługuje nam odwołanie w ciągu 14 dni od daty otrzymania decyzji. Odwołanie składa się do dyrektora izby administracji skarbowej za pośrednictwem naczelnika urzędu skarbowego, który wydał decyzję.

Po wszczęciu postępowania egzekucyjnego w administracji organ egzekucyjny może prowadzić egzekucję:

- z pieniędzy,
- z wynagrodzenia za pracę,
- ze świadczeń z zaopatrzenia emerytalnego oraz ubezpieczenia społecznego, a także z renty socjalnej,
- z rachunków bankowych,
- z innych wierzytelności pieniężnych,
- z praw z instrumentów finansowych,
- z papierów wartościowych niezapisanych na rachunku papierów wartościowych,
- z weksla,
- z autorskich praw majątkowych i praw pokrewnych oraz z praw własności przemysłowej,
- z udziału w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością,
- z pozostałych praw majątkowych,
- z ruchomości,
- z nieruchomości,

W przypadku egzekucji z wynagrodzenia za pracę organ egzekucyjny przesyła do pracodawcy zawiadomienie o zajęciu wynagrodzenia podając w nim kwotę oraz tytuł zaległości. Naczelnik US może objąć maksymalnie połowę otrzymywanego wynagrodzenia, po uprzednim odliczeniu składki na ubezpieczenia społeczne oraz zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych. Ponadto wolna od zajęć jest kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę (3010 zł brutto w 2022 r.).

Kary finansowe - mandaty, grzywny

Mandat karny to uproszczona forma grzywny. Postępowanie mandatowe prowadzą Policja, a inne organy, w tym straż gminne, gdy przepis szczególny tak stanowi. W postępowaniu mandatowym można nałożyć grzywnę w wysokości do 500 zł, a w przypadku zbiegu wykroczeń do 5000 zł.

W przypadku, gdy przyjmiemy mandat karny, uznajemy swoją winę, zaś mandat staje się prawomocny. Organ, który nakłada mandat informuje o możliwości nieprzyjęcia mandatu i skierowania sprawy do sądu rejonowego. Każdy ma prawo odmówić przyjęcia mandatu. Również organ może stwierdzić, że ukaranie mandatem jest niewystarczające. W takim przypadku następuje skierowanie wniosku o ukaranie do sądu rejonowego. Na wniosek ukaranego należność może być umorzona, odroczone lub rozłożona na raty. W celu ubiegania się o jedną z ww. ulg, należy złożyć wniosek, w którym należy wskazać konkretnie jakiej ulgi wnioskodawca się domaga. Decyzja w sprawie udzielenia ulgi w spłacie należności ma charakter uznaniowy. Uwaga wniosek składa się do Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w Opolu, niezależnie od tego, gdzie mieszkamy. Do wniosku należy dołączyć oświadczenie o stanie majątkowym osoby ubiegającej się o ulgę w spłacie należności z tytułu grzywny nałożonej w drodze mandatu karnego, kserokopię mandatu karnego, dokumenty potwierdzające wysokość uzyskiwanych dochodów, ponoszonych wydatków, inne wskazujące sytuację zobowiązanego oraz oświadczenie o przeznaczeniu środków uzyskanych w ramach wnioskowanej ulgi w spłacie należności z tytułu grzywny nałożonej w drodze mandatu karnego kredytowanego. Wniosek należy uzasadnić, wskazując w nim fakty, będące podstawą niemożności spełnienia świadczenia. W przypadku nieprzyjęcia mandatu i skierowania do sądu wniosku o ukaranie, sprawa dotycząca przewinienia będzie rozpoznawana przez sąd. Osoba, która nie przyjęła mandatu zostanie zawiadomiona o terminie posiedzenia w sądzie, na który to termin może się stawić i przedstawić swoje stanowisko w sprawie. Jest ona również uprawniona do wnioskowania o przeprowadzenie dowodów, np. ze zdjęć, z zeznań świadków lub z opinii biegłego. Sąd po przeprowadzeniu postępowania, wydaje orzeczenie, które może skutkować nienależeniem żadnej kary, ale może też orzec o nałożeniu kary wyższej niż pierwotnie proponowana w formie mandatu. Od rozstrzygnięcia sądu przysługuje odwołanie. W przypadku nieopłacenia mandatu w terminie, naliczane są odsetki. Zostaje również wystawiony tytuł wykonawczy, który jest kierowany do egzekucyjnego w celu wyegzekwowania należności.

Organem egzekucyjnym jest Naczelnik urzędu skarbowego w Opolu (od 1 stycznia 2016 r.). Organ ten ma możliwość prowadzenia egzekucji ze środków takich jak w egzekucji w administracji wymienionych na stronie 6 i 7 poradnika.

Długi spadkowe

Zgodnie z art. 992 § 1 Kodeksu cywilnego prawa majątkowe i obowiązki majątkowe zmarłego przechodzą z chwilą jego śmierci na jego spadkobierców.

Osoba powołana do spadku ma możliwość złożenia w ciągu 6 miesięcy od dowiedzenia się o tytule swojego powołania do spadku, oświadczenia o odrzuceniu spadku. Oświadczenie może złożyć w sądzie lub u notariusza. Aktualnie brak złożenia takiego oświadczenia powyższym terminie, oznacza przyjęcie spadku z dobrodziejstwem inwentarza. W przypadku, gdy spadkodawca zmarł przed dniem 18.10.2015 r. stosuje się zasadę, że brak oświadczenia stanowi przyjęcie spadku wprost (za wyjątkiem małoletnich, którzy przyjmują spadek z dobrodziejstwem inwentarza). W przypadku złożenia przez spadkobiercę oświadczenia o odrzuceniu spadku, dochodzi do odrzucenia zarówno zobowiązań spadkodawcy, jak i aktywów spadku. W przypadku przyjęcia spadku, spadkobierca przyjmuje na siebie odpowiedzialność spełnienia zobowiązań spadkodawcy. Wierzyciel może wzywać spadkobiercę do zapłaty. Spadkobierca, w sytuacji braku możliwości terminowej spłaty zobowiązania, ma możliwość porozumienia się z wierzycielem w sprawie rozłożenia należności na raty lub zmiany terminu płatności. Wierzyciel nie musi jednak wyrażać zgody na zmianę treści zobowiązania i w przypadku braku jego spełnienia, może złożyć do sądu pozew przeciwko spadkobiercy o zapłatę. Sąd natomiast, uwzględniając powództwo, może wydać orzeczenie, którymi są m.in. wyrok oraz nakaz zapłaty. Każda ze stron ma możliwość odwołania się od wyroku lub nakazu zapłaty. Jeśli dłużnik nie odwoła się od orzeczenia lub uchybi terminowi na złożenie odwołania, wówczas orzeczenie uprawomocni się, a po nadaniu mu klauzuli wykonalności, stanie się ono tytułem wykonawczym, na podstawie którego wierzyciel może wszcząć postępowanie egzekucyjne. Do chwili przyjęcia spadku spadkobierca ponosi odpowiedzialność za długi spadkowe tylko ze spadku. Od chwili przyjęcia spadku ponosi odpowiedzialność za te długi z całego swego majątku. Z chwilą otwarcia spadku (śmierci spadkobiercy), spadkobierca staje się odpowiedzialny za długi spadkowe, choć odpowiada on jedynie z przedmiotów wchodzących w skład masy spadkowej. gdy spadkobierca przyjmie spadek, majątek osobisty spadkobiercy i spadek stapiają się w jedną masę majątkową, a spadkobierca odpowiada za długi spadkowe całym swoim nowym majątkiem; wyjątek od tej reguły dotyczy nabycia spadku z dobrodziejstwem inwentarza, gdyż wtedy spadkobierca odpowiada wprawdzie całym swoim majątkiem, ale tylko do wysokości wartości stanu czynnego spadku. Gdy dokonamy działu spadku ustaje odpowiedzialność solidarna spadkobierców, a każdy z nich odpowiada wobec wierzycieli spadkowych jedynie do wysokości przysługującego mu udziału. W razie przyjęcia spadku z dobrodziejstwem inwentarza spadkobierca ponosi odpowiedzialność za długi spadkowe tylko do wartości ustalonego w wykazie inwentarza albo spisie inwentarza stanu czynnego spadku. Jeśli wykaz bądź spis inwentarza nie zostanie sporządzony, to pomimo zasady, zgodnie z którą spadkobiercy, w razie braku oświadczenia w przedmiocie przyjęcia albo odrzucenia spadku, przyjmują spadek z dobrodziejstwem inwentarza, spadkobiercy poniosą tak naprawdę pełną odpowiedzialność za długi spadkowe.

**Chcesz dowiedzieć się więcej na
ten temat? Odwiedź stronę
www.darmowapomoc.pl lub udaj
się do punktu nieodpłatnej
pomocy prawnej i obywatelskiej**